

[Sigsgaard.]

besked om, at nu ville USA udvide våbeneksporten til Grækenland og dermed stabilisere det græske styre. Ingen konsultationer, ingen forhandlinger; USA forventer, at Danmark blot stiltiende affinder sig med dets handlinger, og det gør det officielle Danmark jo også. USA rådførte sig ikke engang med sine allierede, da det traf beslutning om at opbygge et såkaldt tyndt antiraketsystem mod Kina. England kritiserede dette på Ankaramødet i september 1967 i NATOs atomplanlægningsgruppe. Har Danmark protesteret eller blot kritiseret den beslutning, der jo er signal til en ny kaprustningsbølge? Det var et spørgsmål.

Noget tyder på, at USA nu går videre og vil opbygge et egentligt antiraketsystem vendt mod Sovjet til 40 milliarder dollars. Kan regeringen bekræfte, at disse planer overvejes, og hvad mener nedrustningsministeren om dem? Tør man i givet fald protestere?

Vort medansvar for USAs krig i Vietnam er vel efterhånden klart for de fleste, vi er jo USAs allierede; men mon man har gjort sig klart, hvad det kan komme til at betyde? Resultatet af USAs fremfærd i Sydøstasien kan jo meget nemt blive en konfrontation med Kina, det kan vel ikke engang udelukkes, at Amerika stiler efter en sådan konfrontation, inden Kina bliver for stærkt. Danmark kan som NATO-medlem blive inddraget i en sådan krig, ja, USA mener, at Danmark og de andre NATO-lande har pligt til at gå ind i en krig mellem Kina og USA. Dean Rusk sagde dette klart på NATOs ministerrådsmøde i december 1966, hvor han understregede, at NATOs forpligtelser dækker hele USA undtagen Hawaii, og at Kina allerede havde foretaget 5 prøveprængninger og var ved at udvikle et frembringersystem til sine kernevåben, og han nævnte det under speciel henvisning til Vietnam. Det, Dean Rusk advarede imod, sagt på dansk, var altså, at Vietnamkrigen — og i det hele taget USAs engagement i Sydøstasien — kunne føre til en krig med Kina, og at NATO-landene havde pligt til at deltage i en sådan krig, og jeg vil tillade mig at spørge udenrigsministeren: hvad sagde Danmark til det? Jeg ved godt, at det var en anden udenrigsminister dengang, men det må jo nok fremgå af arkiver osv. Hvad

sagde Danmark til det? Er udenrigsministeren og regeringen indforstået med, at hvis USA indvikler sig i krig med Kina, så skal Danmark gå i krig på USAs side? Er man opmærksom på de konsekvenser af NATO-medlemskabet?

Valgkampens forløb i USA har jo nok øget de flestes betænkeligheder ved NATO-alliancen. Det store flertal af hvide borgere i USA har gennemgået en politisk højreudvikling i de senere år. Forståelsen for minoriteternes oprør er blevet ringere. I stedet for at beskæftige sig med baggrunden for utilfredsheden, der jo ellers er klart understreget i Kernerrapporten, hvori det om indsatsen til forbedring af negrenes kårhed, at — og her citerer jeg —

„... der ikke kan være nogen højere prioritet for national handling og intet større krav til nationens samvittighed...“
I stedet for at beskæftige sig med det kræver et meget stort antal amerikanere og også deres politikere, at al uro skal slås ned med magt. Lov og orden er valgkampens slagord, og der er grund til at være bange for, at den opdukkende fascisme kan få held til at dirigere det samfund frem imod politistaten. Det er bekendt, at hovedparten af det amerikanske politikorps har støttet George Wallaces præsidentkampagne, og det er på denne baggrund, at formanden for automobilarbejderne, Walther Reuther, har udtalt som sin opfattelse, at politistaten er nærmere end nogen sinde før, ikke mindst på baggrund af Wallaces uansvarlige appel til frygt og had. USAs udenrigspolitiske problemer er store, men de indenrigspolitiske er, som det fremgår, ikke mindre med alle de farer, som også det indebærer for Europa.
Også Sovjetunionens politik på det sidste giver anledning til dyb bekymring. I Pravda hed det for nylig, citeret i Le Monde den 9. oktober — og jeg citerer —:

„Det enkelte socialistiske lands suverænitet må ikke komme i modstrid med den socialistiske verdens interesser eller med den revolutionære verdensbevægelses interesser“,

og Gromyko udtalte sig i FN den 3. oktober på tilsvarende måde, sådan som det allerede har været nævnt.

Jeg må være enig med hr. Gert Petersen om, at Sovjetunionen hermed har formuleret sit modstykke til den amerikanske